Práva a povinnosti zastupitelů podle zákona o obcích

Sdružení místních samospráv
Praha, 22. 10. 2026, 13:00 – 15:00

JUDr. Adam Furek
(pracovní kontakt: 974 816 421, e-mail adam.furek@mv.gov.cz)

1

Program semináře

1. **Obce a jejich vztah ke státu**
2. **Postavení člena zastupitelstva** (vznik a zánik mandátu, způsob výkonu mandátu, neslučitelnost funkcí a střet zájmů)
3. **Práva a povinnosti zastupitele podle zákona o obcích**
4. **Zasedání zastupitelstva obce z hlediska zastupitele**
5. **Dotazy**

2

Literatura

2008
Vedral, J. a kol.: Zákon o obcích (Beck)

2019
Koudelka, Z. a kol.: Zákon o obcích (Leges)

2023
Kovářová A.: Zákon o obcích (WK ČR)

2022
Kopecký, M.: Zákon o obcích 4. vyd. (WK ČR)

2019
Potěšil, L. a kol.: Zákon o obcích (Beck)

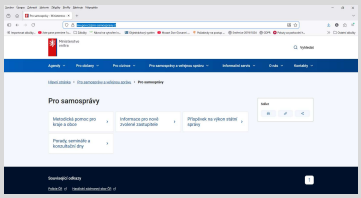
2017
Kopecký, M.: Základy obecní samosprávy 2. vyd. (WK ČR)

3

Metodická činnost Ministerstva vnitra

- **Ministerstvo vnitra** poskytuje **metodickou pomoc** formou **zpracovávání obecných výkladových stanovisek, metodických brožur i zodpovídáním konkrétních dotazů**

- https://mv.gov.cz/pro-samospravy-a-verejnou-s
- https://mv.gov.cz/pro-samospravy-2

4

Část první

Obce a jejich vztah ke státu

5

Obecní samospráva (charakteristika)

Právní úprava obecní samosprávy

- Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb.)
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) (+ HMP, KZř)
- Evropská charta místní samosprávy (není pale přímo aplikovatelná)

Charakteristika

- Územní samosprávné celky jsou ***územními společenstvími občanů*** (veřejnoprávní korporace s vlastním majetkem a hospodařením) a **subjekty odlišnými od státu**
- **Územní samosprávné celky**: obce (základní) a kraje (vyšší)
- **Právo na samosprávu** je ústavně zaručeným právem (čl. 8 Ústavy) a podléhá specifické ochraně proti zásahům státu před Ústavním soudem (komunální ústavní stížnost)
- **Znaky územní samosprávy (Pl. ÚS 18/21, b. 29):** *Základními znaky samosprávy jsou správa vlastních věcí, vytváření vlastních samosprávných orgánů, pravomoc vydávat v rámci samosprávné působnosti individuální (s)právní akty a právní předpisy a konečně vlastnit majetek, mít vlastní rozpočet a samostatně hospodařit (čl. 101 až 104 Ústavy).*

6

Činnost obcí

- ***Samostatná působnost (vlastní samospráva)***
- ***Přenesená působnost (svěřená státní správa)***

Samospráva (samostatná působnost)

- **Správa vlastních záležitostí v zájmu obce a jejích občanů**
  (§ 2 odst. 1, § 35 zákona o obcích)
  - **§ 35 odst. 1:** *Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.*
  - **§ 35 odst. 2:** *Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.*
  - **Nestanoví-li zákon jinak, je činnost obce výkonem samosprávy** (§ 8 Ozř)

7

Vztah státu a samosprávy

Vztah státu a územních samosprávných celků

- Obce a kraje jsou oddělenými subjekty od státu (i když vykonávají státní správu, nejsou státním orgánem); povinnost spolupráce (§ 13)
- Stát může do činnosti územních samosprávných celků zasahovat za splnění třech podmínek (čl. 101 odst. 4 Ústavy, nález **sp. zn. IV. ÚS 331/02; 3 As 12/2022, b. 30**)
  - *zásah výslovně připouští zákon*
  - *zásah vyžaduje (zcela nezbytně) ochrana zákona*
  - *zásah musí být proveden způsobem stanoveným zákonem*

Stát při dohledu nad samosprávou (dozor MV, přezkum hospodaření apod.) může hodnotit jen zákonnost, ne „optimálnost"

Samostatnost ale neznamená absolutní nezávislost – samospráva musí respektovat veřejný zájem vyjádřený v zákonných normách (§ 2 odst. 2 obecního zřízení)

8

Část druhá

Postavení člena zastupitelstva

(vznik a zánik mandátu, způsob výkonu mandátu, neslučitelnost funkcí a střet zájmů)

9

Vznik mandátu

- Mandát člena zastupitelstva **vzniká zvolením** (k němu dojde ukončením hlasování) – (§ 55 odst. 1 zákona o volbách a § 69 odst. 1 zákona o obcích)
- **Podmínkou vzniku mandátu není složení slibu** (to je podmínkou jeho dalšího trvání, nikoli jeho vzniku) !!!
- V případě **náhradníka vzniká mandát dnem následujícím po zániku mandátu stávajícího zastupitele** (náhradník nastupuje jen z téže kandidátní listiny)

10

Zánik mandátu z vůle zastupitele

Mandát člena zastupitelstva **zaniká (§ 55 odst. 2 VolZ):**

- **odmítnutím složení slibu nebo složením s výhradou** (= tímto okamžikem)
  - ***Aktivní odmítnutí*** (musí být vyzván ke složení…)
  - ***Ne každá odchylka od slibu je výhradou…***
- **dnem, kdy obec obdržela písemnou rezignaci nebo při ústně přednesené rezignaci při jednání zastupitelstva** (=uplynutím tohoto dne)
  - *Lze odložit účinnost rezignace*
  - *Písemná rezignace musí být podepsána úředně ověřeným podpisem, případně ji lze učinit i datovou schránkou nebo elektronicky s uznávaným elektronickým podpisem zasláním na elektronickou adresu podatelny obce (kauza Hazlov, **8 As 84/2011**)*
  - *Rezignaci nelze vzít zpět*
- **úmrtím člena zastupitelstva obce**
- **dnem voleb**
- **dnem sloučení obcí nebo připojení obce**

11

Zánik mandátu z rozhodnutí zastupitelstva

- Mandát dále **zaniká, vysloví-li to příslušné zastupitelstvo obce** podle **§ 55 odst. 3 VolZ:**
  - **pravomocné odsouzení zastupitele k nepodmíněnému trestu odnětí svobody**
  - **pokud člen zastupitelstva přestal být volitelný**
  - **pokud je dán důvod *neslučitelnosti funkcí* člena zastupitelstva obce s jinou funkcí (§ 5 odst. 2)**
- Pokud zastupitelstvo zánik mandátu nevysloví, učiní tak krajský úřad
- **Pokud vznikne neslučitelnost funkce zvolením člena zastupitelstva (vznikem mandátu),** má člen zastupitelstva 3 dny, aby učinil úkon směřující k zániku neslučitelnosti. Pokud ji do 3 měsíců po ustavujícím zasedání nevyřeší, vysloví zastupitelstvo zánik mandátu.
- Zastupitel se může soudně bránit proti rozhodnutí o zániku mandátu

12

Neslučitelnost funkce člena zastupitelstva

- **Funkce člena zastupitelstva obce je neslučitelná s funkcí:**
  (§ 5 a 55 zákona o volbách do zastupitelstev obcí)
  - Zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu
  - zaměstnance zařazeného do pověřeného obecního úřadu nebo do krajského úřadu

  & A zároveň, pokud vykonává přímo státní správu pro území dané obce nebo jde-li o funkci obsazovanou volbou nebo jmenováním

- *Procesní postup:* Mandát zaniká nikoli ze zákona, ale vysloveným zániku zastupitelstvem. Pokud tak zastupitelstvo neučiní, vyslovuje zánik mandátu krajský úřad (ve správním řízení), resp. od 1. 1. 2026 krajský úřad s možnou soudní obranou
  (! Podnět k vyslovení zániku mandátu je nutné vyřizovat dle § 42 správního řádu)

13

Povaha mandátu zastupitele

- **§ 69 odst. 4:** *Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem a není přitom vázán žádnými příkazy*
- **Člen zastupitelstva obce nevykonává svůj mandát v „pracovním poměru", nemá postavení zaměstnance** (odměna za výkon funkce nemá povahu platu, ale tzv. funkčního požitku)
- To mj. znamená, že **člen zastupitelstva obce (ani starosta) nemá „pracovní dobu"** (mandát lze vykonávat „kdykoli", i v „pracovní neschopnosti" – nesmí ale dojít k porušení „léčebného režimu")
- Zastupitel odpovídá za škodu způsobenou obci **podle pracovněprávních pravidel** (§ 79), tj. omezeně (4,5 násobek odměny)

14

Způsob výkonu funkce zastupitele

1. **Člen zastupitelstva obce, který je pro výkon své funkce dlouhodobě uvolněný („zastupitel na plný úvazek")**
   - Funkce, kterou určí zastupitelstvo obce
   - Zastupiteli v tomto případě vzniká u dosavadního zaměstnavatele podle § 200 a 201 zákoníku práce překážka v práci z důvodu obecného zájmu
   - Nárok na **pevně stanovenou odměnu** (určuje se podle koeficientu dle přílohy OZř a průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství dosažená za první pololetí předchozího kalendářního roku podle zveřejněných údajů ČSÚ známých k 1. říjnu předchozího kalendářního roku. – změny dle **novely č. 418/2023 Sb.** (v návaznosti na nález ÚS **Pl. ÚS 22/22)**
2. **Člen zastupitelstva obce, který není pro výkon své funkce dlouhodobě uvolněný**
   - Zaměstnavatel **musí poskytnout volno s náhradou mzdy po dobu nezbytně nutnou určenou obcí** (§ 71 odst. 2)
   - Z rozhodnutí zastupitelstva jim **může být přiznána měsíční odměna** (až do maximální výše). **Nárokoná** jen u neuvolněného starosty (0,3 násobek odměny uvolněného, neurčí-li zastupitelstvo vyšší, až 0,6 násobek)

15

Může člen zastupitelstva pracovat pro svou vlastní obec?

A) Na základě pracovněprávního vztahu (jako zaměstnanec)

- **Pracovněprávní vztah mezi obcí a zastupitelem NENÍ VYLOUČEN.** Zastupitel však **nemůže vykonávat**
  - Práce, které jsou „neslučitelné" s výkonem mandátu,
  - práce odpovídající mandátu, resp. vykonávané funkci (**21 Cdo 2430/2014**), nelze tedy například sjednat pracovní smlouvu na výkon funkce zastupitele, člena výboru apod.
- **Pokud má pracovněprávní vztah obce se zastupitelem vzniknout až za trvání mandátu**, musí s tím být předem vysloven souhlas zastupitelstvem (§ 84 odst. 2)

B) Jiné smluvní vztahy mezi obcí a zastupitelem (například v rámci podnikání zastupitele)

- **Nejsou vyloučeny**
- Není podmínkou předchozí schválení zastupitelstvem
- Při rozhodování o nich se musí zastupitelé vyvarovat střetu zájmů (vizte dále)

16

Střet zájmů

- Je nutné odlišovat od **neslučitelnosti funkcí** (srov. výše)
- Úprava střetu zájmů zastupitelů je obsažena ve dvou předpisech podle funkce, kterou zastupitel zastává
  1. Pro tzv. **veřejné funkcionáře** je upraven v **zákoně o střetu zájmů** (159/2006 Sb.). Vždy starosta obce a uvolnění zastupitelé. V případě OPÚ též neuvolněný místostarosta a v případě ORP všichni členové rady
  2. **Pro ostatní zastupitele** je upraven v § 83 odst. 2 zákona o obcích:
     - *Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat.*

17

Střet zájmů

- **Jaké má povinnosti zastupitel ve střetu zájmů?**
  - Musí střet zájmů oznámit při jednání orgánu, jehož je členem
  - Výkladově se dovozuje, že nemusí oznamovat zjevný střet zájmů (např. kandidát na starostu…).
- **Může zastupitel „ve střetu zájmů" hlasovat?**
  - ANO
  - Dle **judikatury (NSS, 1 Ao 2/2010** a **4 As 246/2022, b. 28 a 29**) nebrání (zpravidla) existence střetu zájmů v možnosti hlasovat

18

Střet zájmů podle zákona o střetu zájmů

- **§ 3 odst. 1:** Veřejný funkcionář je povinen zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. **Osobním zájmem** se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů.
- **§ 8 odst. 1 (oznámení o osobním zájmu):** Veřejný funkcionář je povinen při jednání ústavního orgánu, jiného státního orgánu, orgánu územního samosprávného celku nebo orgánu právnické osoby vzniklé ze zákona, ve kterém vystoupí v rozpravě, předloží návrh nebo je oprávněn hlasovat, oznámit svůj poměr k projednávané věci, jestliže se zřetelem k výsledku projednání věci by mu mohla vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li na věci jiný osobní zájem; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů.
- Oznámení podle odstavce 1 podává příslušný veřejný funkcionář ústně v průběhu jednání, nejpozději však před tím, než orgán přistoupí k hlasování; oznámení je vždy součástí zápisu z jednání.

19

Část třetí

Práva a povinnosti zastupitele podle zákona o obcích

20

Povinnosti zastupitele

21

Základní povinnosti

1. **Povinnost účasti na zasedání** (§ 83 odst. 1 zákona o obcích) (**možnost vykázání ze zasedání, stanovisko č. 8/2010**)
2. **Povinnost plnit úkoly, které mu orgán, jehož je členem, uloží**
   - **Nelze ukládat úkoly, které by byly v rozporu se zněním slibu** a především pak s povahou mandátu (§ 69 odst. 4: *Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem a není přitom vázán žádnými příkazy.)*
   - Zastupitel může splnění úkolu **odmítnout, pokud má legitimní důvody** (pak nejedná v rozporu s touto právní povinností)
3. **Povinnost nejednat ve střetu zájmů (viz výše)**

22

Povinnost péče řádného hospodáře

Právní úprava

- **§ 38 odst. 1:** Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. **Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je řádně odůvodněn**. Obec vede evidenci svého majetku.
- **§ 39 odst. 2:** Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna**, jde-li o cenu nižší než obvyklou. Není-li odchylka od ceny obvyklé zdůvodněna, je právní jednání neplatné.**

23

Povinnost péče řádného hospodáře

1. Prvotním kritériem je **výše získaného protiplnění: Má se zato, že dispozice (pronájem, pacht apod.) „ekonomicky" nejvýhodnější nabídce odpovídá § 38 odst. 1**
2. **Dispozice (pronájem, pacht apod.) „ekonomicky" méně výhodné nabídce:** Musí vycházet z odůvodnitelného (legitimního) důvodu majícího základ v *plnění úkolů obce v samostatné působnosti* (§ 38 odst. 1).

   Příkladem může být účelnost dispozice pro rozvoj obce, narovnání majetkoprávních vztahů, zabránění sousedským sporům (přiměřeně **30 Cdo 3741/2015, OS Praha Východ 34 C 154/2020 a KS Praha 23 Co 133/2021-194**), nevýhodnost ostatních podmínek v navržené smlouvě (**5 Tdo 273/2014**), zvýhodnění při bytové výstavě (**5 Tdo 33/2023, b. 51**) apod.

   „Ekonomická ztráta" přijetím nižší než ekonomicky nejvhodnější nabídky nesmí být ve zcela zjevném nepoměru k obcí sledovanému mimoekonomickému přínosu

24

Práva zastupitele

25

Základní práva zastupitele

a) **Právo na informace** (§ 82 písm. c/)

b) **Práva související s účastní na jednání zastupitelstva**

- **Právo předkládat návrhy na projednání zastupitelstvu, radě, výborům a komisím** (§ 82 písm. a/)
- **Právo vznášet dotazy, podněty a připomínky** (§ 82 písm. b/)

26

a) Právo na informace

27

Právo na informace

- *Právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů* (**§ 82 písm. c/**)
- **Obecně:**
  - **Informace** je „zaznamenaný údaj" (obsah zápisů z jednání rady a zastupitelstva, obsah podkladových materiálů apod.). Proto **není povinnost informace k žádosti vytvářet** (pokud neexistují u obce)

28

Právo na informace
- na jaké informace má zastupitel nárok

- **Neplatí, že by se jednalo o jakoukoli informaci týkající se samostatné působnosti obce**
- **Musí jít o informace ze samostatné působnosti, které zastupitel potřebuje pro rozhodování (i potencionální) pro jednání zastupitelstva.**
- **Vždy je nutné hodnotit individuálně.**
- Příklady: Osobní údaje o kupujícím obecní nemovitosti je na místě zastupiteli vydat (zastupitelstvo rozhoduje). Osobní údaje o úředníkovi obecního úřadu (např. výše platu) obvykle nepotřebuje pro výkon mandátu/rozhodování v zastupitelstvu (a uplatní se „platový test" dle judikatury ÚS k informačnímu zákonu)

29

Právo na informace
- jak procesně postupovat

- Procesně se postupuje podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (**8 Aps 5/2012 a 7 Ans 9/2013;** odlišně **4 As 7/2018**).
- **Při nevyhovění žádosti se musí vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle § 15 informačního zákona** (s tím, že zastupitel na informaci nemá z titulu své funkce nárok…)
- **Ad úhrada nákladů za poskytnutí informace:** Nelze užít ustanovení o ochraně informací a ustanovení o úhradě nákladů (náklady lze požadovat jen v případě, že zastupitel nevyužije obcí nabízený bezplatný způsob a jeho požadavek je pro obec nepřiměřeně zatěžující)
- Výkladové **stanovisko MV č. 1/2016**

30

b) Účast zastupitele na zasedání zastupitelstva (právo předkládat návrhy a právo interpelace)

31

Okruhy

1) **Právo předkládat návrhy na projednání zastupitelstvu, radě, výborům a komisím**
2) **Právo vznášet dotazy, podněty a připomínky**
3) **Vystupování na zasedání zastupitelstva**
4) **Žádost o svolání „mimořádného zasedání zastupitelstva"**

32

Právo podávat návrhy na projednání zastupitelstvu

- Právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím **návrhy na projednání** (**§ 82 písm. a/**)
  - **Je-li návrh podán před zasedáním (§ 94 odst. 1):**
    - Musí být zahrnut do návrhu programu (včetně informace o zasedání zastupitelstva zveřejněné podle § 93 odst. 1) (odlišně ale **14 A 94/2018; bod 18, 1 As 193/2020**)
    - Zastupitelstvo rozhodne při schvalování programu o tom, zda věc bude projednána
  - **Je-li návrh podán při zasedání (§ 94 odst. 2):**
    - Rozhodne zastupitelstvo o tom, zda bude zařazen a projednáván (mělo by být o zařazení formálně hlasováno – **9 As 175/2024, b. 16,** samotné porušení tohoto pravidla ale a priori nevede k nezákonnosti usnesení (tamtéž)
    - Dodatečné rozšíření programu v průběhu zasedání není samo o sobě nezákonné pro rozpor s § 93 odst. 1 (i kdyby se jednalo o závažné skutečnosti) – srov. **IV. ÚS 331/02, 10 As 96/2014, b. 24 a násl., 8 Aps 2/2013** (zařazení je možné, jen je-li nový bod řádně připraven), **9 As 169/2020** (Zlínská nemocnice)

33

Právo vznášet dotazy a připomínky (právo interpelace)

- *Právo vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů* (**§ 82 písm. b/**) (hovoří se o „právu interpelace“);
- Na vyřízení interpelace se ani subsidiárně **neužije InfZ** **(3 As 70/2015)**
- **Může vznášet i při zasedání zastupitelstva?**
  - Ano, pokud je pro to vyhrazen bod (diskuse apod.)
  - Při projednávání jiného bodu, interpelace „k věci“? (sporné, **spíše nikoli**, protože jde o specifické právo odlišné od práva se vyjádřit…)
  - Musí dostat písemnou odpověď? (pokud se „spokojí“ s ústní, postačí… lze dovodit z **4 As 43/2025, b. 18**)

34

Vystupování zastupitele při jednání zastupitelstva

- Speciální úprava absentuje!
- Právo vystoupit je **integrální součástí mandátu (=souboru práv a povinností spojených s funkcí v zastupitelstvu),** resp. podle judikatury součástí práva vznášet dotazy podle § 82 písm. b) (**4 As 43/2025, b. 16**)
- Vychází se případně z práva občana obce vystupovat na zasedání zastupitelstva (§ 16 odst. 2 písm. c/)

35

„Mimořádná“ zasedání

- Musí být svoláno tak, aby se konalo do **21 dní**, **požádá-li o to 1/3 členů zastupitelstva nebo hejtman**
- Žádost písemně i ústně (v případě „e-mailové“ žádosti by měla být opatřena uznávanými elektronickými podpisy - § 6 zákona č. 297/2016 Sb.).
- **Je povinnost navrhnout program zasedání** (Vzhledem k tomu, že součástí informace podle § 93 odst. 1 musí být návrh programu, lze dovodit povinnost program navrhnout)

36

Část čtvrtá

Zasedání zastupitelstva obce z pohledu zastupitele

37

Základní „parametry“ zasedání zastupitelstva obce

- **Vždy veřejné (§ 93 odst. 3).** Podmínky veřejnosti:
  - *Svolání postupem podle § 93 odst. 1*
  - *Veřejnosti přístupný proběh zasedání (veřejnost v užším smyslu)*
- **Zasedáním nejsou „pracovní porady“ zastupitelů**
  - Jsou *připustné*, nelze na nich přijímat rozhodnutí, byla by nicotná! (**15 Ca 145/2005, 3 Aps 5/2006, 8 Ao 9/2011, b. 92**)
  - Je nutné *shrnout při jednání zastupitelstva obsah pracovní porady* zastupitelů před projednáním „předjednaného“ bodu? (NE – zákon neukládá povinnost vést diskusi, není tedy nutné ani informovat…).
  - **55 A 93/2022, b. 30:** Není povinnost formalizovaně zaznamenávat průběh pracovní porady zastupitelů (pořizovat „zápis“)

38

Svolání zasedání

Kdo svolává

- **Starosta, případně místostarosta nebo kterýkoli zastupitel** (nesvolá-li zasedání starosta, ačkoli měl; § 92 odst. 2)

Jak se svolává:

- **Postupem dle § 93 odst. 1 nebo 2 (zveřejnění informace)**
- Obecní úřad musí zveřejnit informaci o místě, době a navrženém programu nejméně 7 dní přede dnem zasedání (výjimečně 2 dny)
- Počítání: 5 + 2 dny (**8 Ao 1/2007**)
- I na „elektronické úřední desce“ podle § 26 SpŘ
- **Nedostatky při svolání –** Ne každé porušení vede k „neplatnosti“ či „nezákonnosti“ zasedání; relevantní je, nakolik bude mít porušení zákona dopady na princip veřejnosti (přiměřeně **54 A 108/2018, bod 42** a navazující **10 As 34/2019, b. 24 a 25**)

39

Frekvence konání

- Nejméně **1x za 3 měsíce** (§ 92 odst. 1; do lhůty se nezapočítávají specifické mimořádné události podle § 92 odst. 4)
- Nesejde-li se **alespoň jednou za 6 měsíců**, MV zastupitelstvo rozpustí
- **Zastupitelstvo může stanovit termíny konání předem** (v nich musí starosta jednání svolat, ledaže „má zmocnění" od zastupitelstva např. pro předpokládanou neúčast zasedání nesvolat; může rovněž svolat i mimo tyto termíny)

40

Jednací řád

- § 96: *Zastupitelstvo obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce.*
- Porušení jednacího řádu samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost přijatých usnesení (**4 As 43/2025, b. 17** a **8 Ao 1/2007**). To platí pro ta ustanovení jednacího řádu, která jsou „nad rámec" zákona (pokud JŘ přebírá zákonnou úpravu, pak půjde o porušení JŘ i zákona s možným dopadem na zákonnost přijatých usnesení).

41

Podkladové materiály

- Zákon **neukládá povinnost vytvářet** podkladové materiály pro jednání zastupitelstva (může ale založit jednací řád)
- Nejsou-li zastupitelům v rozporu s jednacím řádem poskytnuty, nejde o porušení zákona, ale o porušení jednacího řádu (srov. dále); **nevede k nezákonnosti přijatých usnesení…** (je na zastupiteli, zda za těchto okolností bude hlasovat; § 159 OZ)
- Zastupitel ale může k využití informací pro jednání podat žádost podle § 82 písm. c). Obec k tomu ale nevytváří nové podkladové materiály, ale poskytne ty informace, které k tomu má

42

Zasedání zastupitelstva prakticky

- **Možnost přerušení zasedání; přestávky**
- **Distanční účast členů zastupitelstva**
- **Možnost vykázání člena zastupitelstva nebo veřejnosti ze zasedání**
- **Možnost omezit délku vystoupení k danému bodu** (min. cca 3 minuty; 1 málo – **51 A 34/2024, 4 As 43/2025, bod 21 a násl.**)
- **Odejmutí slova – 1 As 109/2025, 1 As 18/2026 (srov. výklad k § 16 odst. 2 písm. c/)**
- **Způsoby hlasování (a volby): tajně nebo veřejně;** nelze hlasovat per rollam (připouští se „on-line přítomnost")
- **Povinný bod „diskuse" (NE - 4 As 153/2016**)
- **Návrhová, volební, mandátní komise**
- **Náhradní zasedání (**Není-li ZO usnášeníschopné, předsedající je ukončí a do **21 dnů** se koná nové zasedání)
- **Schvalování usnesení**
  - Náležitosti usnesení
  - schvalování souhrnného usnesení na závěr jednání (?)

43

Distanční účast na jednání obecních orgánů

§ 92a

- (1) Stanoví-li tak předem jednací řád zastupitelstva obce, může se člen zastupitelstva obce účastnit jednání zastupitelstva obce též distančním způsobem s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku, pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání. Jednací řád stanoví pravidla účasti na jednání zastupitelstva obce distančním způsobem. Člen zastupitelstva obce má vždy právo účastnit se jednání zastupitelstva obce osobně v místě, v němž se zasedání zastupitelstva obce koná.
- (2) Ustanovení odstavce 1 se použije obdobně i pro účast veřejnosti na jednání zastupitelstva obce.
- (3) O možnosti účastnit se jednání zastupitelstva obce distančním způsobem a o podmínkách, za nichž je tato účast možná, informuje obecní úřad v informaci podle § 93 odst. 1 nebo 2.

44

Distanční účast na jednání obecních orgánů

1. **Není možná *ex lege*; musí ji *předem* umožňovat jednací řád zastupitelstva/rady obce**
2. **Jednací řád musí stanovit též podrobnosti pro distanční účast**
3. **Záměrně není omezena jen na určité situace typu krizové stavy** (Záleží na dané obci a jejích individuálních potřebách)
4. **Výslovně se stanoví, že člen zastupitelstva má vždy právo účastnit se zasedání zastupitelstva osobně**
5. **Distanční účast není nároková** (pokud ji nárokovou neučiní jednací řád)

45

Zápis ze zasedání zastupitelstva

- **§ 95:** *O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis, který je nutno pořídit do **15 dnů** po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.*
- Zápis je veřejná listina (**KS v Brně 60 Co 248/2025-147, bod 35)**
- Není povinnost zveřejňovat (ke způsobu dobrovolného zveřejnění srov. dále)

Poznámky:

- ***Ad odmítnutí podpisu** ověřovatelem* – poznamenat a vyřizovat na dalším zasedání (srov. **Stanovisko MV č. 25/2008**)
- **Námitky** proti obsahu zápisu: vyřídí nejbližší zasedání; vyřízení námitky nemůže zastupitel zažalovat (**3 As 12/2022**)

46

Dodatek: Účast veřejnosti na jednání zastupitelstva

1) **Právo vyjadřovat stanoviska k projednávaným věcem**
   - **Občan obce má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem** - § 16 odst. 2 písm. c)
   - Vyjádření musí být umožněno **před rozhodnutím** zastupitelstva ve věci (před hlasováním)
   - K **projednávané věci** (hovoří-li „mimo", případě vulgarismů apod. lze odejmout slovo; srov. implicitně **1 As 109/2025, 1 As 18/2026**)
   - **V jednacím řádu Lze přiměřeně časově omezit délku vyjádření** (min. cca 3 minuty; 1 minuta je málo – **51 A 34/2024, 4 As 43/2025, b. 21 a násl.**)
2) **Právo požadovat projednání věci zastupitelstvem**
   - **Právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů - § 16 odst. 2 písm. f)**
   - **Prostá žádost:** Seznámit s ní zastupitelstvo (v rámci návrhu programu, které samo řekne, zda projedná či nikoli)
   - **Kvalifikovaná žádost:** Podle NSS musí zastupitelstvo žádost projednat (zařadit do programu, otevřít bod, dát možnost se vyjádřit; není ale povinností přijmout usnesení)

47

Dodatek: Přístup veřejnosti k zápisům a usnesením zastupitelstva

1) **Právo nahlížet**
   - **Občan obce má právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy - § 16 odst. 2 písm. e)**
2) **Poskytování na základě žádosti o informace podle InfZ**
   - Zápisy a usnesení zastupitelstva a usnesení rady: občan obce (osoba mající její práva): **poskytnutí bez obsahového omezení,** u ostatních anonymizace
   - Zápisy z rady obce: Všem po anonymizaci (občanům se neanonymizují usnesení); Pozn.: Nelze neposkytnout s odkazem na neveřejnost schůze (**NSS 6 As 40/2004-62**)
3) **Zveřejňování (na internetu)**
   - Není povinné (dobrovolně, i co do rozsahu - § 5 odst. 5 SvInf)
   - Je nutné **zajistit anonymizaci všech zákonem chráněných a zaznamenaných údajů, zejména osobních údajů** (to, že proběhlo veřejně, neznamená, že je vše navždy veřejné…)

48

Dotazy ?

…děkuji za pozornost